

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קבא.

עין משפט נר מצוה

לא א מיי פ"ג מהל' טומאת אוכלין הל' ג:
 לב ב ג מיי פ"ד ט"ז מהל' ד ופ"א מהל' שאר אבות הטומאות הלכה ח:
 לג ד מיי פ"ג מהלכות טומאת אוכלין הל' ג ופ"ג מהלכות אבות הטומאה הלכה טו:
 לד ה ו מיי פ"ג מהלכות טומאת אוכלין הל' ד:
 לה ז מיי ט"ז מהלכה ג:

ענין רש"י

ייב"ל ויני"ל. גיד הצואר של חיות. ביי"ק. חרטום.

שיטה מקובצת

א] והכשר ממקום אחר: ב] המכונס הנאסף יחד הסי"ד והיבית יפה נמחק: ג] והוא שנסבא דאחשבה וכו' אבל תכנס מאליו כגון ע"י תינוקות. וי"ב ג"א בסי"י כגון שלא במתכוין או ע"י תינוקות וכו': ד] דבשר שפלטו סכין נמי איקרי אלל: ט] לענין נבלות אבל באלל שפלטו סכין: ו] דק"ל דמחשבה משווא אוכלא: ז] דהא בשחיטה תליא מלתא השתא נמי: ח] אפי"ה מהני מחשבת ישראל שחישב להאכילה לנברי לשוייה אוכלא: ט] במפרסכת כי שחטה ישראל השתא נמי: י] נבלה תטמא הסי"ד ומה"י שונים יש כו' בטוהרה אבל ישראל בטוהרה אין צריכה מחשבה כו' דלא אשכחן היתר בדכוותה הסי"ד ומה"י והכשר: יא] ור' יוחנן אמר מרטקא נמי מצטרף: יב] מ"ט דר"ל הא עור ועצם:

מרטקא. גיד השדרה והגולר והוא רחב ולבן וקשה מאד וקורין אותו ייב"ל: **בשר שפלטו סכין.** כשמשפטיין את הבהמה פעמים שהסכין פולט מן הבשר אלל העור ולא חשיב. ולקמיה פריך היכי דמי דלכרופי מנרף ובפשיה אין מקבל טומאה: **ואולם חסם טופלי שקר.** איזב אמר לחזיריו מחזרי דברי שקר אתם ודבר שאין צו רפואה אתם אומרים לרפואתי. ומרטקא משפסק אין לו רפואה להחזיר עוד: **בשר שפלטו סכין צר רפואה הוא.** המדלדל בשר מן החי פעמים שקושרין אותו במקומו והוא נדבק ומעלה ארוכה: **המכונס.** הנאסף יחד טיפה: **חייצין עליו.** משום נבלה צין שאוכלו צין שנוגע בו וכנס למקדש ופליג אמתי"ה דקמיה אלל לא טומאת נבלות: **והוא שנסבא.** לחשביה וגלי דעתיה דלא בטליה מעיקרא מאלל מתכנס מאליו או ע"י תינוקות שלא במתכוין לא פליג ר' יהודה ליהיו נבלה: **בשלמא למ"ה.** אלל היינו בשר שפלטו סכין היינו דמחייב דאיכא למימר כיון דכנסו אחשביה והדר למילתיה וגלי דעתיה דלא בטליה מעיקרא: **באלל דר' יהודה לא פליג.** דודאי רבי יהודה אבשר שפלטו סכין קאי ורבי יוחנן נמי מודי דבשר שפלטו סכין איקרי אלל ובמרטקא הוא דפליגי ולת"ק ר' יוחנן אמר מרטקא נמי מקרי אלל כדאשכחן בקרא אלל דמתני' דקאמר מנרף כנלוה אלל קאמר דמנרפי ובפשי נשפיהו לא מטמו ואתא רבי יהודה למימר באלל מרטקא מודינא דלא הו צר בנפשי נפשיה ענין נבלות אלל איבשר שפלטו סכין אס חזר וכינסו גלי אדעתיה דלא בטליה וחייצין עליו משום נבלה: **אלל מרטקא לא מצטרף.** דען בעלמא הוא: **אי דחשיב עליה.** אפילו בשר הכי: **באנפי נפשיה.** נמי ליטמא טומאת אוכלין דק"ל דמחשבה שווא אוכלא כל מידי דמני למיכליה ואע"ג דלא אורחיה כלאמנה דפרק בהמה המנקה(לעיל דף עו): **עור ששלקו ושלא שחישב עליה מטמא טומאת אוכלין ונהי דמו לא הדר הו בשר לענין טומאת נבלות דהא נעשה עור בצטלו הראשון אלל ו'לאוכלו מיהא הו לטמא טומאת אוכלין אס נגע בצרף דלא גרע מעור ששלקו: ו' מקלמו חישב עליו.** ומהו קצת מחשבה דאית ציה לשלומי שיעורא: **פלטו חיה.** נשכה כלב דלדל מן הבשר ללד העור והסי"כ שחטה והפליט גם הסכין עוד ואין ידוע אי זה מהן פלטה חיה ואיזה סכין וההוא דפלטו חיה לא בטיל מסתמא וההוא דסכין בטליה מדעת וכולה דללא חשיב עליה הלכך כי הו צדי שאר אוכלין מנרף ההוא קצת דחיה בהדיהו ולטומאת נבלות לא ואע"ג דפלטו חיה דמתניתין רבי עקיבא היא דלמר העור מצטלו מטומאת נבלות ואפילו פלטו חיה לקמן (דף קג): **סגן חסם.** במסכת טהרות (פ"א מ"ג) בסדר טהרות גבי נבלת עוף טהור: **החרטום.** צ"ק בע"ז: **מיטמאין.** אס קבל העוף טומאה מן השרץ (י) אלו נעשין יד להכניס ולהניח טומאת. עוף אין לו טומאת מגע משום נבלה אלא"כ קבלה מאחרים שהרי אין לך אלל האמור בה טומאת אכילה לטמא צבית הבליעה: **ומלטרפין.** לכבייה: **סחתון של עליון.** קליפת רעועה דקה יש בתוך הפה דצוקה לחרטום צעליון לחרכו: **לפרנים.** היכא הו אוכל: **מקום המוצע בשר.** שרשי הפרנים: **השוחט בהמה עומא לעבוד כוכבים.** הא פרישית לה (לעיל קח): **לכיון דככותה בשחיטת ישראל** בטוהרה משיא לה אוכלא בעודה מפרסכת ולישראל שריא דהא שחיטה תליא ז'להו מילתא השתא נמי הואיל וישראל שחטה שחיטה מעליא אע"ג דבטמאה לא שייכא שחיטה ולעבוד כוכבים לא משתרי עד שתמות דאבר מן החי הוא לגביה אפי"ה מהניא מחשבת ישראל ללאכילה לעבוד כוכבים לשויא אוכלא בעודה מפרסכת וכ"ש טוהרה שאוכל היתר גמור הוא בעודה מפרסכת והא דאמרינן(י) אסור לאכול מצהמה קודם שתלך נפשה מדרבנן הוא וכן עובד כוכבים בטוהרה תניא נמי לקמן [ע"ז] דהואיל וטהורה היא ואשכחן היתר בטוהרה יומפרסכת שחטה ישראל השתא נמי כי שחטה עובד כוכבים היא אוכל לטמא טומאת אוכלין מן השרץ שאם תחזור ומגע באוכלין אחרים קודם שתמות ותעשה נבלה תטמא"ה אלל ישראל בטוהרה אין צריכה מחשבה ועובד כוכבים בטמאה לא מהניא לה מחשבה בעודה מפרסכת דלא אשכחן היתר דכוותה: **שוים.** יש תנאים ששוים שישראל צריכה לעבוד כוכבים ואי לא חישב לא היא אוכל עד שתמות וכן עובד כוכבים צטהורה: **והפגש.** ממקום אחר הכשר מים דדס שחיטה דילה לא מכשר לה דלא איקרי משקא אלל דס חללים כדאמרינן בהשוחט (לעיל דף נה): **ומיהו דס שחיטה הוגנת מכשיר דאיתקש למיס דכתיב [דברים יז] על הארץ תשפכנו כמים כדאמרינן בהשוחט (ט) אלל דעובד כוכבים לאו דס חללים הוא ולא דס שחיטה הוא והוי כדס מגפתו וכדס המת דחלל לא מיקרי אלל על ידי גיטורא ומנאר כדאמרינן צטויה (דף טו) לתת אותה על זוארי חלל רשע: **הרי סופה לטמא טומאה חמורה.** אדס וכלים צביות ואפילו במשח כשתמות: **זרעים.** אינן נעשין אב הטומאה עולמית ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות ואינן נעשין אב א] לטמא אדס וכלים דמיהיכא נפקא דנוגע במת מטמא אדס מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והפגש הנוגעת באותו טמא טמא עד הערב וכי כתיב האי קרא דבדר שיש לו טהרה בהואה ובצבילה כתיב דכתיב לעיל מיניה והזה הטוהר על הטמא הוא: **ובהואו טמא קאי והפגש הנוגעת ילאו אוכלין ומשקין וכלי חרס הואיל ואין להם טהרה במקוה אין נעשין אב הטומאה: נבלה עוף טהור לריבה מחשבה.** לקבל טומאת אוכלים מן השרץ שאם לא חישב עליה לאוכלה אינה מקבלת טומאה ואם חזרה ונגעה בצובלים לא נטמאו: **ואינה לריבה הכשר.** משנה היא במסכת טהרות (פ"א מ"ה) שלשה עשר דברים נאמרו בצוף טהור וזו אחת מהן: **שסופה****

והדר מייתי [א] ערלה פרי פרי מבכורים. ואת"ה דצ"ה כל טעה (פסחים כד): **פשיט מהך משנה** דכל איסורים שבתורה אין לוקין עליהם אלא כדרך הנאתן והכא קאמר משום דגמר לה מצוריהם (י) וי"ל דרצוי דהכא לריכי דלא נימא זיעה בעלמא הוא: **מרטקא.** פי ר"ח בשר מת וכן נראה לר"מ ולא כפי הקונטרס שפי גידי הזואר מדאמרינן פרק כל הפסולים (זחסי דף לה). **פגל** באלל נתפגלה מוראה פגל מוראה לא נתפגלה אלל ובעוף אין גידי זואר קשין ומוראה לא שייך אלל בעוף ולמאן דמפרש בשר שפלטו סכין לא קשה ליה מהתם דהא אמרי' בצמוך דלכ"ע מרטקא נמי הו אלל: **ר' יהודה אויבר** חייבים ע"ז. הא דלא קאמר מטמא טומאת נבלות דלא תימא מדרבנן להכי קאמר חייצין עליו: **והוא** שכנסו. תימנה מה שייכא מחשבה לאיסור דגבי טומאה שייך לחלק דאי מצטל ליה ען בעלמא הו אלל (ו) משום דבטליה לא משתרי באכילה לכן נראה דחייצין עליו לא מיירי לענין אכילה דלא נרץ כנסו אלל לענין אס נכנס למקדש כמו שפי' בקונטרס בלשון אחר והא דלא נקט טמא דלא תימא מדרבנן כלפי' וכן נראה דאי לאכילה הא כיון דלכלו אין לך כינוס גדול מזה: **ורבי יוחנן** אמר י"א אף מרטקא מצטרף. ולאו כנה"ג דהוי שומר דאי"כ מ"ט דר"ל (ו) י"א עור ועצם מנרפים משום שומר וזירוף שומר מקראי דרשין לעיל (דף קיח). אלל מיירי כגון שיש בשראו כוית בשר דאע"ג דלא הו שומר מנרף דראוי הו שאכל אגב בשר וריש לקיש סבר דלא מצטרף דאין ראוי לאכילה דען בעלמא הוא: **ה"ג במשנה** במהרות החרטום והצפרנים מטמאין בו. ולא גרסינן בה קניס וקניס דמפרש בה רב פפא בצמוך אמתי' דהכא קאי:

והאלל: מאי אלל רבי יוחנן אמר **מרטקא** ור"ל אמר בשר שפלטו סכין מיתבי וואולם אתם טופלי שקר רופאי אליל כולכם בשלמא למאן דאמר מרטקא היינו דלאו בר רפואה הוא אלא למאן דאמר בשר שפלטו סכין בר רפואה הוא באלל דקרא דכ"ע לא פליגי כי פליגי באלל דמתניתין ת"ש ט"ו ר' יהודה אומר האלל המכונס אם יש כוית במקום אחד חייבין עליו ואמר רב הונא והוא שכנסו בשלמא למ"ד בשר שפלטו סכין היינו דכי איכא כוית מוחייב אלא למ"ד מרטקא כי איכא כוית מאי הוי עין בעלמא הוא אליבא דר' יהודה לא פליגי כי פליגי אליבא דרבנן ר' יוחנן אמר מרטקא נמי מצטרף וריש לקיש אמר דוקא בשר שפלטו סכין אבל מרטקא לא מצטרף האי בשר שפלטו סכין היכי דמי י"א דחשיב עליה אפי' באנפי נפשיה מיטמא ואי דלא חשיב עליה בטוהרה בטליה רבי אבין ורבי מיישא חד אמר ימקצתו חישב עליו וחד אמר ימקצתו פלטתו חיה ומקצתו פלטתו סכין תנן התם דהחרטום והצפרנים מיטמאין וממטמאין ומצטרפין חרטום עין בעלמא הוא אמר רבי אלעזר חרטום תחתון תחתון נמי עין בעלמא הוא אמר רב פפא תחתון של עליון צפרנים אמר רבי אלעזר מקום המובלעים בבשר קרנים אמר רב פפא במקום שחותרין ויוצא מהן דם: כיוצא בו השוחט בהמה: אמר רבי אסי שונין ישראל בטמאה ועובד כוכבים בטוהרה צריכין מחשבה והכשר ט"ו מים ממקום אחר והכשר למה לי סופו לטמא טומאה חמורה

יובל שסופו לטמא טומאה חמורה לא בעי הכשר דתני רבי ישמעאל

וכי יותן מים על זרע מה זרעים שאין סופן לטמא טומאה חמורה צריכין הכשר אף כל שאין סופו לטמא טומאה חמורה צריך הכשר ותניא א"ר יוסי מפני מה אמרו נבלת עוף טהור צריכה מחשבה ואינה צריכה הכשר מפני שסופה

על כולו אלל כי מנרף צדי שאר אוכלין מנרף ההוא קצת דחיה בהדיהו ולטומאת נבלות לא ואע"ג דפלטו חיה דמתניתין רבי עקיבא היא דלמר העור מצטלו מטומאת נבלות ואפילו פלטו חיה לקמן (דף קג): **סגן חסם.** במסכת טהרות (פ"א מ"ג) בסדר טהרות גבי נבלת עוף טהור: **החרטום.** צ"ק בע"ז: **מיטמאין.** אס קבל העוף טומאה מן השרץ (י) אלו נעשין יד להכניס ולהניח טומאת. עוף אין לו טומאת מגע משום נבלה אלא"כ קבלה מאחרים שהרי אין לך אלל האמור בה טומאת אכילה לטמא צבית הבליעה: **ומלטרפין.** לכבייה: **סחתון של עליון.** קליפת רעועה דקה יש בתוך הפה דצוקה לחרטום צעליון לחרכו: **לפרנים.** היכא הו אוכל: **מקום המוצע בשר.** שרשי הפרנים: **השוחט בהמה עומא לעבוד כוכבים.** הא פרישית לה (לעיל קח): **לכיון דככותה בשחיטת ישראל** בטוהרה משיא לה אוכלא בעודה מפרסכת ולישראל שריא דהא שחיטה תליא ז'להו מילתא השתא נמי הואיל וישראל שחטה שחיטה מעליא אע"ג דבטמאה לא שייכא שחיטה ולעבוד כוכבים לא משתרי עד שתמות דאבר מן החי הוא לגביה אפי"ה מהניא מחשבת ישראל ללאכילה לעבוד כוכבים לשויא אוכלא בעודה מפרסכת וכ"ש טוהרה שאוכל היתר גמור הוא בעודה מפרסכת והא דאמרינן(י) אסור לאכול מצהמה קודם שתלך נפשה מדרבנן הוא וכן עובד כוכבים בטוהרה תניא נמי לקמן [ע"ז] דהואיל וטהורה היא ואשכחן היתר בטוהרה יומפרסכת שחטה ישראל השתא נמי כי שחטה עובד כוכבים היא אוכל לטמא טומאת אוכלין מן השרץ שאם תחזור ומגע באוכלין אחרים קודם שתמות ותעשה נבלה תטמא"ה אלל ישראל בטוהרה אין צריכה מחשבה ועובד כוכבים בטמאה לא מהניא לה מחשבה בעודה מפרסכת דלא אשכחן היתר דכוותה: **שוים.** יש תנאים ששוים שישראל צריכה לעבוד כוכבים ואי לא חישב לא היא אוכל עד שתמות וכן עובד כוכבים צטהורה: **והפגש.** ממקום אחר הכשר מים דדס שחיטה דילה לא מכשר לה דלא איקרי משקא אלל דס חללים כדאמרינן בהשוחט (לעיל דף נה): **ומיהו דס שחיטה הוגנת מכשיר דאיתקש למיס דכתיב [דברים יז] על הארץ תשפכנו כמים כדאמרינן בהשוחט (ט) אלל דעובד כוכבים לאו דס חללים הוא ולא דס שחיטה הוא והוי כדס מגפתו וכדס המת דחלל לא מיקרי אלל על ידי גיטורא ומנאר כדאמרינן צטויה (דף טו) לתת אותה על זוארי חלל רשע: **הרי סופה לטמא טומאה חמורה.** אדס וכלים צביות ואפילו במשח כשתמות: **זרעים.** אינן נעשין אב הטומאה עולמית ואפילו נגעו במת שהוא אבי אבות ואינן נעשין אב א] לטמא אדס וכלים דמיהיכא נפקא דנוגע במת מטמא אדס מהאי קרא דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והפגש הנוגעת באותו טמא טמא עד הערב וכי כתיב האי קרא דבדר שיש לו טהרה בהואה ובצבילה כתיב דכתיב לעיל מיניה והזה הטוהר על הטמא הוא: **ובהואו טמא קאי והפגש הנוגעת ילאו אוכלין ומשקין וכלי חרס הואיל ואין להם טהרה במקוה אין נעשין אב הטומאה: נבלה עוף טהור לריבה מחשבה.** לקבל טומאת אוכלים מן השרץ שאם לא חישב עליה לאוכלה אינה מקבלת טומאה ואם חזרה ונגעה בצובלים לא נטמאו: **ואינה לריבה הכשר.** משנה היא במסכת טהרות (פ"א מ"ה) שלשה עשר דברים נאמרו בצוף טהור וזו אחת מהן: **שסופה****

א] וגי הערוך מדקרא ע"ש ערך אלל, ב] לעיל קיז, ג] טהרות פ"א מ"ג, ד] מדה נא. כריתות נא. זכתיס קה"ה ט] אמת"ק דמתני' יעב"ז, ו] י"ל אוכלא, ז] עין רש"י שהערוך גליון מרשי"י יטן, ח] [נסהדיון סג], ט] מנה: כדכתיב ביחוקאל כ"א לתת אמת אל זוארי תלוי רשעים כ"ל ועי' מוס' לעיל לה: ד"ה דס, י] [אין יעב"ז], י] ע"י ר"מ שכתב שח"ס שלפניו חסר ואי אפשר לישב רק דק מעיינת בפסחים תמלא מנאר הכל על נכון.

תורה אור השלם

1. ואולם אתם טופלי שקר רפאי אלל בלבים: איוב יב ד
2. ובי יתן מים על זרע ונפול מנבלתם עליו טמא דהא לבים: ויקרא יא לה

הגהות הב"ח

- א] רש"י ד"ה מיטמאין ובי מן השרץ אפי' הן נעשין יד: ב] תוס' ד"ה והוא שכנסו וכו' אלל בבי איסור משום דבטליה לא: ג] ד"ה ר' יוחנן וכו' מ"ט דר"ל הלא עור ועצם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

רש"י ד"ה וריש וכו' ואין נעשין אב הטומאה לטמא אדס וכו' כ"ל:

מוסף רש"י

האלל המכונס. הנאסף במקום אחד והואיל ואחשביה שכנסו לא בטיל ואחשיב כבשר נבלה ותיב עליו אס נגע בו וכנס למקדש או אלל קדש (לעיל קח). מה רבינו שאין סופן לטמא טומאה חמורה. כגון אדס ובגדים, צריכין הכשר. דבר המכשין לקבל טומאה, כגון מניח מים ומגע שרץ אף כל כו'. כגון שאר אוכלין (ובח"ס קה"ה). ואינה צריכה הכשר. לא שום הכשר ירידת טומאה. לא הכשר מים ולא הכשר שרץ, אלא מאלה בלח שום נגיעה (ד"ה ט).

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

לו א ב ג ד מ"י פ"ג מהל' טומאת אוכלין הלכה ד: לו ה מ"י פ"ד מהלכות שחיטה הל' יג טו"ש"ע י"ד ס"י ב סעיף י: לח ו מ"י פ"א שם הל' ב סמג לאוין קלו טו"ש"ע י"ד ס"י ח: לט ז מ"י פ"ב מהל' טומאת מת הל' ג: מ ח מ"י פ"א מהלכות שחיטה ב"ה הל' ב: מא ט מ"י פ"א מהל' שחר אבות הטומאות הלכה ח: מב י מ"י שם הלכה י: **שיטה מקובצת**

הואיל ויכול לגוררה ולהעמידה על פחות מבזית. פ"ה שיכול לחומכה בחמיכות קטנות פחותות מכזית בעודה מפרכסת ולא היה צריך לפרש כן אלא אפילו חמיכות גדולות ובלבד שלא יהיו אברים דבשר מן החי לא מטמא כדאמר לקמן בפרקין (דף קמח: ועל הנבלה הוא דקאמר צריך ששייר ויעמיד על ^ו (טומאה) פחות מכזית: **וְלַהֲעֵמִידָהּ** על פחות מבזית. ואל"ת השתא נמי סופו לטמא טומאה חמורה כיון דאילו מנטרף ליה עם חלי זית אחר מטמא כדאמר פ' דם שחיטה (כריסות דף כה.) וי"ל דהתם נבלה שמתה לגמרי מהני צירוף אצל הכא הואיל וסופו לטמא טומאה חמורה אחר שתמות שילרפנה לכזית לא אמרי: **וְנִמְי** אמר חזקיה הכי. דחזקיה חזקיה ^ו ניחא ליה לאקשווי אע"ג דהוי מלי לאקשווי בלאו הכי ממתינתין דקתני אצל לא טומאת נבילות חזקיה דאמר מתה היא: **נַחְרָה** אין בה טומאה של ב"ום. היינו נמי אין מטמאה טומאת אוכלין דקתני גבי שחט זה סימן אחד אלא משום דלא עשה זה דרך שחיטה נקט האי לינשא כלומר נחמה ^ו והתם פשוט דאין זה טומאה כלל כיון דלא עבד כלל דרך שחיטה: **וְעוֹבֵד** כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל. נדומא נקט דאפי' לישראל דבשחיטה תליא מילתא אבר הפורש ממנה כפורש מן החי: **אב"י** אמר אינה מצצת בו. וטעמא משום דכי חיה היא לכל דבריה ולכן רוצעה חייב ומי"מ מטמא טומאת אוכלין כיון דבת אכילה היא ובקונו' פירש משום דלחומרה ומימה אי ספיקא היא אמאי רוצעה חייב: ^א

שסופה לטמא טומאה חמורה אמר חזקיה הואיל ויכול לגוררה ולהעמידה על פחות מבזית א"ל ר' ירמיה לרבי זירא ומי אמר חזקיה הכי והא איתמר שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת חזקיה אמר אינה לאברים ר' יוחנן אמר ישנה לאברים חזקיה אמר אינה לאברים מיהה היא רבי יוחנן אמר ישנה לאברים לאו מתה היא א"ל יצתה מכלל חיה ולכלל מתה לא באת גופא שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת חזקיה אמר אינה לאברים ר' יוחנן אמר ישנה לאברים אמר ר' אלעזר נקוט להא דר' יוחנן בידך דתני רב אושעיא כוותיה דתני רב אושעיא ^א לישראל ששחט בהמה טמאה לעובד כוכבים שחט בה שנים או רוב שנים ומפרכסת ^א מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלות אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כבשר הפורש מן החי ואסור לבני נח ואפי' לאחר שתצא נפשה בשחט בה אחד או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין נחרה אין בה טומאה של כלום ועובד כוכבים ששחט בהמה טהורה לישראל ומפרכסת מטמאה טומאת אוכלין אבל לא טומאת נבלה אבר הפורש ממנה כפורש מן החי ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי ואסור לבני נח ואפילו לאחר שתצא נפשה שחט בה אחד או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין או רוב אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין ^א שחט עובד כוכבים במקום שאין עושה אותה טרפה ובא ישראל וגמרה כשרה שחט ישראל בין במקום שעושה אותה טרפה ובין במקום שאין עושה אותה טרפה ובא עובד כוכבים וגמר שחיטתו פסולה ^א הרוצה שיאכל מבהמה קודם שתצא נפשה חותך כזית בשר מבית שחיטתה ומולחו יפה ומדיחו יפה ומתירין לה עד שתצא נפשה ואוכלו אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרין בו מסייע ליה לרב אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין א"ר יצחק בר אשיין הרוצה שיכריא חותך כזית בשר מבית שחיטה ומולחו יפה ומדיחו יפה ומתירין לה עד שתצא נפשה אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרים בו בעי ר' אלעזר שהיה בה דרם בה מוה א"ל ההוא סבא הכי א"ר יוחנן צריכה הכשר שחיטה כבהמה טהורה הכשר למאי אמר רב שמואל בר יצחק בדיקת סכין בעא מיניה רבי זירא מרב ששת מהו שתציל על הבלועין שבתוכה א"ל ממטמאה טומאת אוכלין ומצלת א"ל אינה מטמאה טומאת נבלות ולא תציל אמר אב"י אינה מצלת על הבלועים שבתוכה דהא מטמאה טומאת אוכלין הוהרובעה חייב דהא אינה מטמאה טומאת נבלה: רבי יהודה אומר האלל [וכו'] אמר רב הונא והוא שכנסו ואמר רב הונא ישני חצאי זיתים שישנן על גבי העור העור מבטלן אליבא

שסופה לטמא טומאה חמורה. אדם ובגדים אם יאכלנה הילכך אינה צריכה הכשר דילפינן מורעים. וטעמא ^א דמחשבה משום דסתמא לאו לאכילה קיימא ובכפרים קיימין שאין רגילים לאכול עופות אצל בכרכים תנן ^א (עוקצ"ס פ"ג משנה א) דאין צריכין מחשבה דסתמא לאכילת עובדי כוכבים עומדת: **אמר חזקיה** שאני ממתינן דבמפרכסת קיימין שעדיין אין זה טומאה חמורה וסופה נמי שמא לא תבא לידי טומאה חמורה שהרי הוא יכול לגוררה לגירורים דקים פחותים פחותים מכזית עד שתכלה כולה ושוב לא טמא טומאת נבלות אצל נבלת עוף טהור כבר מתה וראויה לטמא טומאה חמורה: **ומי אמר חזקיה הכי.** אלמא סבירא ליה לחזקיה הא דתנן דאין טומאת נבלות במפרכסת: **שחט זה.** בטמאה: אינה לאברים. אין צן נח מוחר עליה משום אבר מן החי וכ"ש בטורה דליכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור ואפילו רבי יוחנן מודי זה בטורה: א"ל מודה חזקיה דאינה מטמאה כנגילה ואע"פ שמומת לבני נח באת וטומאת נבלות ולכלל מתה לא באת וטומאת נבלות כותיב ^א וכי ימות: **דסני רב אושעיא כווסיה.** דאסורה לבני נח: **טומאת אוכלין.** אם נגעה בשרך וחזרה ונגעה באוכלין הואיל וישראל שחטה שחיטה מעלייתא וחשך עליה להאכילה לעובד כוכבים כרפרישת לעיל ^א: **כפורש מן החי.** ומטמא מיד כאבר מן הנבלה דאמר' ^א האי פירקא (לקמן דף קמח:) אבר מן החי מטמא כנגילה: **ובשר הפורש ממנה כפורש מן החי.** אין זו טומאה דבשר הפורש מן החי טהור ולהכי הוי חזקיהו האי שאסור לבני נח: **אפילו לאחר שתצא נפשה.** הואיל ונחתך מחיים והיינו כר' יוחנן: **שחט זה אחד אינה מטמאה טומאת אוכלין.** דלא אשכחן היתר אכילה דכזותה לא לישראל ולא לבני נח וכן נחמה ועודה מפרכסת: **טומאת אוכלין.** הואיל ויש היתר אכילה דזוגמתה אם שחטה ישראל השתא נמי מהניא לה הך מחשבת עובד כוכבים לצורך ישראל לשיייה אוכל: **במקום שאין עושה אוסר טרפה.** כגון חלי קנה: **שחט ישראל.** וגמר עובד כוכבים טרפה: **וגמרו ציד עובד כוכבים טרפה:** יפה יפה. יותר מצד אחר מפני שלא הספיק דמו לנאת וכשחותכו נבלע בתוכה לפי שכשהמה מולאה נשמה היא מתאנחת ומוליא דמה יפה: **ומתסין לה עד שתצא נפשה.** כדתניא בחרצב מיתות (פסחין דף

א) [מספחה אהלת רפ"ב] ב) לעיל י"ט: ג) [ויקרא י"א] ד) [ויקרא י"א] ה) [ע"א ד"ה השומט] ו) [בטהורה ר"ש] ז) [ר"מ מ"ו] ח) [ז"ל התם בלא וי"ו מהר"מ]

גליון הש"ס
תוס' ד"ה ובי ובי ובי וביח ל"ה ע"י לעיל דף קנ"ז ע"ב מוד"ה ומי:

הגהות הב"ח
א) רש"י ד"ה מהו שחטין ובי מיה היא ומצלת לו דלמא:

מוסף רש"י
הרוצה לאכול בו. משום דמעלי כדאמר לקמן בסמוך הוואה שיכירא כ"י (ועד ל"ג.) מביח שחיטתה. שאני מחוסר הפשט ויכול לחתוכו מיד קודם יציאת הנפש וממין לה עד שתצא נפשה, דלמתיין בחרצב מיתות (פסחין דף קנ"ז.) מנין שאסור לאכול מן הבהמה קודם שתצא נפשה מ"ל לא תאכלו על הדם (ועד ל"ג.) אחד עובד כוכבים בו. ולא אמרינן במימה תלא מילתא והוא אבר מן החי לגבייה (שם.) ומדיחו יפה יפה. לפי שעדיין נבלה הדם נלאת ולא יצא (שם.)

בג.) מנין לאוכל מבהמה קודם שתצא נפשה שהוא בלא תעשה שנאמר [ויקרא י"ט] לא תאכלו על הדם ואסמכתא דרצנן בעלמא היא: **אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרים זו.** דהואיל ומותר לישראל הותר אף לעובד כוכבים דליכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור. אבל הך דלעיל שחיטת טמאה וכן שחיטת עובד כוכבים בטורה אין זה היתר לישראל ולעובד כוכבים נמי לא משתריא דחיה היא: **מסייע ליה לרב אידי.** הא דקתני שאף העובד כוכבים מותר זו: **שיכריא.** בשר זה טוב לרפואה: **צעי רבי אלעזר.** איתמתינן דישאל בטמאה ועובד כוכבים בטורה דטעמא דמשוינן לה אוכלא משום שחיטה היא דהא נחמה אין זה טומאה: **שהה זה או דרם מהו.** מי הוי כחירה ולא מטמאה: **בנשמה טהורה.** כאילו מטהרה לאכילה: **למאי.** הלכתא קא דייק כולי האי הכשר שחיטה בטורה: **מהו שחטיל על הנבלות שחטוה.** ישראל בטמאה ועובד כוכבים בטורה ומפרכסת ובלעה כלים בחייה והרי היא בזהל המת מהו שחטיל עליהן כדאמרן בצבחה המקשה (לעיל דף קמ"א): **בלע טבעת טהורה ונכנס לזהל המת לא טמאה הכא מאי כיון דאינה מטמאה טומאת נבלות חיה היא ^א או דילמא כיון דטמאה טומאת אוכלין אינה מלאת בלעוהו.** וצ"ש שאלו בטורה לא מייבעי לן דודאי אינה מלאת הואיל ואף באכילה מותרת ועובד כוכבים בטמאה פשיטא לן דמלאת הואיל ואין זה טומאה של כלום אלמא חיה היא: **א"ל מטמאה טומאת אוכלין.** אלמא מתה היא: **ומלאת.** בתמיה: **אמר אב"י אינה מלאת בו.** לחומרה: **חייב.** מיתה במזיד וחטאת בשוגג: **והוא שכנסו.** דגלי דעתיה דלא בטליה מעיקרא אצל נכנסו מאליו ונכנסו שכנסוהו ותינוקות אחר הפשט לא הואיל וצטל מתחלה ונעשה עור תו לא הדר הוי בשר דלטומאת אוכלין הוא דמהניא מחשבה לשייה אוכלא דאפילו עור ששלקו מטמא טומאת אוכלין [לעיל ע"ז:] אחרי שעשאו כך אצל לשייה בשר לא: פלוגתא

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

קכב.

עין משפט נר מצוה

מג א ב מ"י פ"א מהל' של אבות הטומאות הלכה ט ופ"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה כ' א' ופ"ג מהלכות טומאת אוכלין הלכה י"א:

לעזי רש"י

הלדרוב"א. דבשת. הריצור"ן [הריצור"ן]. קיפור. ליתיר"א [ליישיר"א]. לטאה. לימצ"א. שבלול.

שיטה מקובצת

א' חזא הויא לך ואמרתה את חזי: ט' בשפלטתו תחלה לכוליה כוית ביחד: שפלטתו חזיה מדנקט העור מבטלן ולא נקט בטלן וכי איתמר דרב הונא בשפלטתו חזיה איתמר הסי"ד ומה"ד מפני שהעור מבטלן משמע טעמא בעור תליא מלתא ואציג דלא בטלינהו איהו הסי"ד: ומהסידי דבבל הוה כדאמר"י נמי התם כל תלתין יומין בדיק: ט' ואין זה דוחק כיון דמפרשין מילתיה דר' יהודה הכי:

(א) לעיל נה: ז' נחמס כח. (ב) נכנסה איתא ר' יוסין. (ג) נכנסה איתא גמל דבשת גמלים מרגום חטרי"א דגמלי"א. ערוך. (ד) [שנת ק"ן:]: (ה) פסחים מו. מה נה. (ו) שנת ק"ן. (ז) [נה נה]. (ח) [תענית כג: מגילה כח:]: (ט) עיין מהר"מ שהאריך על עור זה, (י) [ז"ל ועוד דמשמע דהעור מבטלן וכו' לא מהני להו כנס והשאר נמחק. משה"מ וע"ש], (יא) [וע"י חזק' זמחיס ע"א: ד"ה וזכרטה כחזו דעור הממ מותר ע"ש וע"י חזק' נה. ד"ה שמה וזמק' ב"ק: ד"ה שהעור וזמק' ערכין ד. ד"ה נפשות וזמק' סנהדרין מת. ד"ה שמשקין].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אי אמרת וכו' דר' ישמעאל נמי איבא למימר דבכנסו איירי:

הגהות מהר"ב

רנשבור. [א] בעין משפט סי' מ"ג לבסוף. י"ב ופס"ד מהל' אבות הטומאות ח' ט:

מוסף רש"י

אלו ששורותיהן כבשרן. לטמא טומאת נבלת [ובחיים כח.]. ועור הפרסות. מן הארבעה ולמטה [ובחיים כח.]. לעיל (גה). וכולן. כל אלו שנתו חממים ששורותיהן מטמאין כבשרן מפני שהם רך ודרכו לאכול (פסחים מו.). שהיה רך כדי עבודה. דרך ערות לשטמן לפני דריסת רגלו אדם וזו חמילת עיבודן (שם) כדרך שרגליו לטמא עור לפני דורסן [ודה וה. ע"ש]. שדורין. שנטלן מתורת כשר (שם). שמונה שרצים יש להן עורות. ופליג ארבעת דמתי האנקה והכח והלמטה והחמט ערוסותיהן מטמאין כבשדעה כבשרן. אלא מהי ארבעה לית להו עור (שבת קד). כל זמן שיונק ועור ראשו רך מונגין אותו ונאכל עמו (פסחים טד.).

פלוגתא דר' ישמעאל ור"ע צפירקין (לקמן דף קמג). צמתני' דקתני היו עליו שני חלאי זיתים מטמאין במשח שהרי נשא כוית נבלה ואין מטמא במגע דאין נוגע וחוזר ונוגע ור"ע אומר לא במגע ולא במשא אלא לר' ישמעאל לא מבטל עור ולר"ע מבטל: ה"ג אי **אליבא דר"ע פשיטא**. דהא מתניתין היא: **לעולם אליבא דרבי ישמעאל** ואשמועינן רב הונא דכי אמר רבי ישמעאל לא מבטל עור הני מילי צפלטתו חזיה שנעשה שלא מדעת אצל פלטתו סכין מדעת ציטלו: **ואמר רב הונא והוא שכנסו**. אחר הפשט דגלי דעתיה דלא צטליה מעיקרא אצל לא כנסו לא. מדמוקים לה שבכנסו מכלל דבשפלטתו סכין בשנים ושלא מקומות קאמר וקתני חייבין עליו אלא אי צטלינהו איהו צמתכוין צטלי אצל עור לא מבטל דאי צטלינהו עור מו לא הדרי למיניהו נבלה: **אי אמרם בשלמא פלטתו סכין לרבי ישמעאל נמי לא מבטל**. עור: **רב הונא**. דאוקמה לרבי יהודה בשהיה זית מתחלה לתאין ואפ"ה לא צטלינהו עור מעיקרא הוא דלאמר כרבי ישמעאל דאוקמה לרבי יהודה אליבא דרבי ישמעאל ורבנן כר"ע: **אלא אי אמרם פלטתו סכין**. רבי ישמעאל מודי דמבטל עור: **רב הונא**. דאוקמה לרבי יהודה כשהיה זית זה מתחלה לתאין ואפ"ה לרבי יהודה לא צטלי: **דאמר כמאן**. בשלמא אי לא

דרב הונא דלאמר והוא שכנסו היה מוקמינא לרבי יהודה בשפלטתו תחלה וצריד ומשי"ה לא צטיל דכי פליגי רבי ישמעאל ור"ע בשתי חלאי זיתים פליגי אצל כוית שלם מודו כדמתי ריש פלוגתייהו עור שיש עליו כוית צטר כו' ורבנן סברי כי מודו רבי ישמעאל ור"ע כוית שלם הני מילי צפלטתו חזיה אצל פלטתו סכין אפילו כוית צטל אצל השחא דאוקמה רב הונא בשני חלאי זיתים דלאמר כמאן: הכי גרסינן אלא **לעולם פלטתו סכין לרבי ישמעאל נמי לא צטיל** ורב הונא **דאמר אליבא דר"ע**. כלומר הא דלאמר רב הונא לעיל העור מבטלו אליבא דר"ע אמרה וההיא דר' יהודה אליבא דר' ישמעאל: קמ"ל. רב הונא דלפי פלטתו חזיה מפני שעור מבטלו משמע טעמא בעור תליא ואף על גב דלא צטלינהו איהו: **מתני' אלו ששורותיהן מטמאין כבשרן**: **ועור חזיר של ישוב**. מפני שהוא רך ואוכלין אותו: **הטרה**. תלדורוב"א שיש לו לגמל: **גמל הרבה**. מפרש הרך. נמי מפרש בגמרא עד כמה: **עגל ועור הפרסות**. כעין שחוטכין הרגלים וכל אותו העור רך הוא:

אליבא דמאן אי אליבא דר' ישמעאל האמר לא מבטל עור ואי אליבא דר"ע פשיטא האמר מבטל עור לעולם אליבא דרבי ישמעאל וכי אמר רבי ישמעאל לא מבטל עור ה"מ שפלטתו חזיה אבל פלטתו סכין בטיל ת"ש ר' יהודה אומר האלל המכונס אם יש כוית במקום אחד חייבין עליו ואמר רב הונא והוא שכנסו אי אמרת בשלמא פלטתו סכין לרבי ישמעאל נמי לא בטיל רב הונא דאמר כרבי ישמעאל אלא אי אמרת פלטתו סכין לר' ישמעאל בטיל רב הונא דאמר כמאן אלא לעולם פלטתו סכין לר' ישמעאל לא בטיל ורב הונא דאמר כר"ע פשיטא מהו דתימא כי קאמר ר"ע ה"מ פלטתו סכין אבל פלטתו חזיה לא בטיל קמ"ל טעמא דר"ע מפני שהעור מבטלן ל"ש פלט חזיה ול"ש פלט סכין כדקתני סיפא מפני מה ר"ע מטהר בעור מפני שהעור מבטלן: **מתני' אלו ששורותיהן כבשרן** עור האדם ועור חזיר של ישוב. ר' יהודה אומר אף עור חזיר הבר ועור חמרת של גמל הרבה ועור הראש של עגל הרך ועור הפרסות ועור בית הבושת ועור השליל ועור של תחת האליה ועור האנקה והכח והלמטה והחמט. ר' יהודה אומר הלמטה כחולדה וכולן שעבדן או שהילך בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור האדם. ר' יוחנן בן גורי אומר שמונה שרצים יש להן עורות: **גמ' אמר עולא** דבר תורה עור אדם טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה אדם עורות אביו ואמו שמיחין ואיבא דמתני לה אסיפא וכולן שעבדן או שהילך

בהן כדי עבודה טהורין חוץ מעור אדם אמר עולא דבר תורה עור אדם שעבדו טהור ומה טעם אמרו טמא גזירה שמא יעשה אדם עורות אביו ואמו שמיחין מאן דמתני לה ארישא כ"ש אסיפא ומאן דמתני אסיפא אבל ארישא טומאה דאורייתא: ועור חזיר [וכו'] במאי קמיפלגי מר סבר האי אשון והאי רכיך ומר סבר האי נמי רכיך: עור חמרת של גמל הרבה: וכמה גמל הרבה אמר עולא א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה בעי ר' ירמיה הגיע זמנה למעון ולא טענה מהו בעי אביו לא הגיע זמנה למעון וטענה מהו תיקן יתיב ר"ל וקמיבעיא ליה כמה גמל הרבה א"ל רבי ישמעאל בר אבא הכי א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה א"ל תיב לקבלי יתיב רבי זירא וקמיבעיא ליה כמה גמל הרבה א"ל רבין בר חיננא הכי אמר עולא א"ר יהושע בן לוי כל זמן שלא טענה הוה קתני לה א"ל חדא הויא לך. אמרת. תא חזי מה בין תקיפי ארעא דישראל לחסידי דבבל: ועור הראש וכו': וכמה עגל הרך עולא אמר בן שנתו ר' יוחנן אמר כל זמן שיונק איבעיא להו היכי קאמר עולא בן שנתו והוא שיונק

אמר זית הרוטב של נקבה: ועור של סתם האליה. עור הונג מתחת מקום שאין שער מפני שהוא רך: **האנקה**. הריו"ן: **הלטאה**. ליתיר"א: **חומט**. לימ"א שתחלת צרייתו כבשדעה לא וצדוק צתיק שלה שגדל והולך עמה תחלתו כעדשה ממש הוא בשוליו: **הלטאה כחולדה**. עורה חלוק מצננה: **וכולן שעבדן**. כל אלו שאמרו שהן מטמאין כבשר אס עיבדן נעשה עור וצטלו מתורת כשר וטהורין: או שהילך בהן. ששטן לדרוס עליהן צרגלים שהוא קצת עיבודן: יש להן עורות. ואין מטמאין כבשרן: **גמ' דבר סורה עור האדם טהור**. דלאו כשר הוא ולא הוי צכלל מת: שטיחין. למטה ולקטדרא ליצב עליהן ששטחין עור על גבי מטה במקום חבלים: **מאן דמתני לה**. לדעולא: **ארישא**. דלפילו כי לא עיבדו נמי לא מטמא אלא מדרבנן כל שכן אסיפא דהא דקתני חוץ מעור האדם דלאף על גב דעיבדו טמא מדרבנן הוא ומשום דעולא: ומאן דמתני לה. גזירה דעולא אסיפא: **אצל ארישא**. כשלל עיבדו צבירה ליה דעומאתו מן התורה: **אשון**. קשה: **שלא טענה**. משוי: סיב לקצלי. שאמרת לי דבר טעם ויישר כחך: **הוה קתני לה**. חוזר ושונה פעם שניה ככצור שלא שמעה: **חדא הויא לך אמרם**. דבר חידוש אחד היה צידך שאין צדידו הרי אמרתם ולמה תחזור ותשנו פעם שניה להראות חכמתך: ר"ל מתקיפי דארעא דישראל הוה כדאמרין צפרק קמא דיומא (דף טו): מאן דמשתעי ריש לקיש צדידה יהבי ליה עיסקא צלא סהדי והכא א"ל מיב לקצלי ורבי זירא דמצבל סלק להכא כדאמרין צהשוכ את הפועלים (ב"מ דף פה). רבי זירא אוחיב ארבעין תעניתיה דנשתכח מיניה תלמודא דצבלאי ומחסידי צבבל הוה כדאמרין צהשוכ את הפועלים (שם) רבי זירא (אוחיב) כל תלתין יומין צדיק נפשיה ושגר תגורא וסליק צגוה חזי מאי אכספיה לשהוא מדרבנן: והוא שיונק אצל פירש מלינק אף על פי שעדיין הוא בתוך שנתו כבר הוקשה עורו ואם עבר שנתו נמי אף על פי שיונק לא דתרתני צעין: וקאמר

זית הרוטב של נקבה: ועור של סתם האליה. עור הונג מתחת מקום שאין שער מפני שהוא רך: **האנקה**. הריו"ן: **הלטאה**. ליתיר"א: **חומט**. לימ"א שתחלת צרייתו כבשדעה לא וצדוק צתיק שלה שגדל והולך עמה תחלתו כעדשה ממש הוא בשוליו: **הלטאה כחולדה**. עורה חלוק מצננה: **וכולן שעבדן**. כל אלו שאמרו שהן מטמאין כבשר אס עיבדן נעשה עור וצטלו מתורת כשר וטהורין: או שהילך בהן. ששטן לדרוס עליהן צרגלים שהוא קצת עיבודן: יש להן עורות. ואין מטמאין כבשרן: **גמ' דבר סורה עור האדם טהור**. דלאו כשר הוא ולא הוי צכלל מת: שטיחין. למטה ולקטדרא ליצב עליהן ששטחין עור על גבי מטה במקום חבלים: **מאן דמתני לה**. לדעולא: **ארישא**. דלפילו כי לא עיבדו נמי לא מטמא אלא מדרבנן כל שכן אסיפא דהא דקתני חוץ מעור האדם דלאף על גב דעיבדו טמא מדרבנן הוא ומשום דעולא: ומאן דמתני לה. גזירה דעולא אסיפא: **אצל ארישא**. כשלל עיבדו צבירה ליה דעומאתו מן התורה: **אשון**. קשה: **שלא טענה**. משוי: סיב לקצלי. שאמרת לי דבר טעם ויישר כחך: **הוה קתני לה**. חוזר ושונה פעם שניה ככצור שלא שמעה: **חדא הויא לך אמרם**. דבר חידוש אחד היה צידך שאין צדידו הרי אמרתם ולמה תחזור ותשנו פעם שניה להראות חכמתך: ר"ל מתקיפי דארעא דישראל הוה כדאמרין צפרק קמא דיומא (דף טו): מאן דמשתעי ריש לקיש צדידה יהבי ליה עיסקא צלא סהדי והכא א"ל מיב לקצלי ורבי זירא דמצבל סלק להכא כדאמרין צהשוכ את הפועלים (ב"מ דף פה). רבי זירא אוחיב ארבעין תעניתיה דנשתכח מיניה תלמודא דצבלאי ומחסידי צבבל הוה כדאמרין צהשוכ את הפועלים (שם) רבי זירא (אוחיב) כל תלתין יומין צדיק נפשיה ושגר תגורא וסליק צגוה חזי מאי אכספיה לשהוא מדרבנן: והוא שיונק אצל פירש מלינק אף על פי שעדיין הוא בתוך שנתו כבר הוקשה עורו ואם עבר שנתו נמי אף על פי שיונק לא דתרתני צעין: וקאמר

זית הרוטב של נקבה: ועור של סתם האליה. עור הונג מתחת מקום שאין שער מפני שהוא רך: **האנקה**. הריו"ן: **הלטאה**. ליתיר"א: **חומט**. לימ"א שתחלת צרייתו כבשדעה לא וצדוק צתיק שלה שגדל והולך עמה תחלתו כעדשה ממש הוא בשוליו: **הלטאה כחולדה**. עורה חלוק מצננה: **וכולן שעבדן**. כל אלו שאמרו שהן מטמאין כבשר אס עיבדן נעשה עור וצטלו מתורת כשר וטהורין: או שהילך בהן. ששטן לדרוס עליהן צרגלים שהוא קצת עיבודן: יש להן עורות. ואין מטמאין כבשרן: **גמ' דבר סורה עור האדם טהור**. דלאו כשר הוא ולא הוי צכלל מת: שטיחין. למטה ולקטדרא ליצב עליהן ששטחין עור על גבי מטה במקום חבלים: **מאן דמתני לה**. לדעולא: **ארישא**. דלפילו כי לא עיבדו נמי לא מטמא אלא מדרבנן כל שכן אסיפא דהא דקתני חוץ מעור האדם דלאף על גב דעיבדו טמא מדרבנן הוא ומשום דעולא: ומאן דמתני לה. גזירה דעולא אסיפא: **אצל ארישא**. כשלל עיבדו צבירה ליה דעומאתו מן התורה: **אשון**. קשה: **שלא טענה**. משוי: סיב לקצלי. שאמרת לי דבר טעם ויישר כחך: **הוה קתני לה**. חוזר ושונה פעם שניה ככצור שלא שמעה: **חדא הויא לך אמרם**. דבר חידוש אחד היה צידך שאין צדידו הרי אמרתם ולמה תחזור ותשנו פעם שניה להראות חכמתך: ר"ל מתקיפי דארעא דישראל הוה כדאמרין צפרק קמא דיומא (דף טו): מאן דמשתעי ריש לקיש צדידה יהבי ליה עיסקא צלא סהדי והכא א"ל מיב לקצלי ורבי זירא דמצבל סלק להכא כדאמרין צהשוכ את הפועלים (ב"מ דף פה). רבי זירא אוחיב ארבעין תעניתיה דנשתכח מיניה תלמודא דצבלאי ומחסידי צבבל הוה כדאמרין צהשוכ את הפועלים (שם) רבי זירא (אוחיב) כל תלתין יומין צדיק נפשיה ושגר תגורא וסליק צגוה חזי מאי אכספיה לשהוא מדרבנן: והוא שיונק אצל פירש מלינק אף על פי שעדיין הוא בתוך שנתו כבר הוקשה עורו ואם עבר שנתו נמי אף על פי שיונק לא דתרתני צעין: וקאמר

זית הרוטב של נקבה: ועור של סתם האליה. עור הונג מתחת מקום שאין שער מפני שהוא רך: **האנקה**. הריו"ן: **הלטאה**. ליתיר"א: **חומט**. לימ"א שתחלת צרייתו כבשדעה לא וצדוק צתיק שלה שגדל והולך עמה תחלתו כעדשה ממש הוא בשוליו: **הלטאה כחולדה**. עורה חלוק מצננה: **וכולן שעבדן**. כל אלו שאמרו שהן מטמאין כבשר אס עיבדן נעשה עור וצטלו מתורת כשר וטהורין: או שהילך בהן. ששטן לדרוס עליהן צרגלים שהוא קצת עיבודן: יש להן עורות. ואין מטמאין כבשרן: **גמ' דבר סורה עור האדם טהור**. דלאו כשר הוא ולא הוי צכלל מת: שטיחין. למטה ולקטדרא ליצב עליהן ששטחין עור על גבי מטה במקום חבלים: **מאן דמתני לה**. לדעולא: **ארישא**. דלפילו כי לא עיבדו נמי לא מטמא אלא מדרבנן כל שכן אסיפא דהא דקתני חוץ מעור האדם דלאף על גב דעיבדו טמא מדרבנן הוא ומשום דעולא: ומאן דמתני לה. גזירה דעולא אסיפא: **אצל ארישא**. כשלל עיבדו צבירה ליה דעומאתו מן התורה: **אשון**. קשה: **שלא טענה**. משוי: סיב לקצלי. שאמרת לי דבר טעם ויישר כחך: **הוה קתני לה**. חוזר ושונה פעם שניה ככצור שלא שמעה: **חדא הויא לך אמרם**. דבר חידוש אחד היה צידך שאין צדידו הרי אמרתם ולמה תחזור ותשנו פעם שניה להראות חכמתך: ר"ל מתקיפי דארעא דישראל הוה כדאמרין צפרק קמא דיומא (דף טו): מאן דמשתעי ריש לקיש צדידה יהבי ליה עיסקא צלא סהדי והכא א"ל מיב לקצלי ורבי זירא דמצבל סלק להכא כדאמרין צהשוכ את הפועלים (ב"מ דף פה). רבי זירא אוחיב ארבעין תעניתיה דנשתכח מיניה תלמודא דצבלאי ומחסידי צבבל הוה כדאמרין צהשוכ את הפועלים (שם) רבי זירא (אוחיב) כל תלתין יומין צדיק נפשיה ושגר תגורא וסליק צגוה חזי מאי אכספיה לשהוא מדרבנן: והוא שיונק אצל פירש מלינק אף על פי שעדיין הוא בתוך שנתו כבר הוקשה עורו ואם עבר שנתו נמי אף על פי שיונק לא דתרתני צעין: וקאמר